

Az Európai Unió luxemburgi elnöksége

Összefoglaló a kultúra területéről

Luxemburg 2005. január 1-én Hollandiától vette át az Európai Unió soros elnöki tisztét, s ezt a pozíciót 2005. július 1-én adta át az Egyesült Királyságnak. 2005 első félévében az elnökség legjelentősebb kulturális feladatai négy nagyobb témakört érintettek:

Az uniós kulturális politika elnökségeken átívelő célrendszere

A 2004 második félévében soros elnöki tisztet betöltő Hollandia javaslatára létrejött egy ún. „rolling agenda” (folyamatos feladatok jegyzéke), amely a 25 tagállam 2005 és 2006 közötti kulturális együttműködését hivatott stratégiai szinten meghatározni. A luxemburgi elnökség elsőként örökölt ilyen komplex kultúrpolitikai feladatrendszert elődjétől, s mindez összesen öt kiemelt területre terjedt ki:

- a lisszaboni folyamat fényében a kulturális iparágak aránya a gazdasági növekedésben: a luxemburgi elnökség itt elsősorban a kulturális turizmus és egyéb kapcsolódó területek kutatását és jobb megértését tűzte ki célul;
- a digitalizáció és az információs gazdaság elősegítése, s ezáltal az állampolgárok számára korlátok nélküli, biztonságos és tartós hozzáférés biztosítása az európai digitális tartalmak területén: az elnökség féléves ciklusa során a témát kezelő konkrét akciótervet dolgoztak ki;
- az európai kulturális portál fejlesztése, ezáltal a művészek és a kulturális gyűjtemények mobilitásának, valamint a kultúrák hatékony párbeszédének elősegítése: ezen a területen 2005 első félévében a Bizottság stratégiai tervet dolgozott ki;
- az egyes gyűjtemények és kiállítási tárlatok nagyobb mobilitásának elősegítése: az elnökség munkája során egy szakértőkből álló ad hoc bizottság fogalmazott meg ajánlásokat, melyek többek között a biztosítási formulákra és a kölcsönszerződések főbb irányvonalaira terjedtek ki;
- az adórendszerek különbözősége miatt fennálló mobilitási akadályok leküzdése a kultúra területén.

Az Európai Unió Lisszaboni Stratégiája

Az Európai Tanács 2000. március 23-24-én Lisszabonban lezajlott rendkívüli csúcstalálkozóján megfogalmazott stratégiai célkitűzések értelmében az Európai Uniónak 2010-re növekvő foglalkoztatás mellett a világ legversenyképesebb tudásalapú, dinamikusan fejlődő gazdaságává kell válnia. A nagyobb arányú foglalkoztatáson és javuló termelékenységen alapuló erőteljes növekedésnek egyúttal a fenntartható fejlődést, a társadalmi kohéziót és a környezetvédelem magas szintjét is biztosítani kell, ezáltal emelve az európai polgárok életminőségét és életszínvonalát.

További információk:

http://europa.eu.int/growthandjobs/index_en.htm

Kultúra 2007 program

A luxemburgi elnökség folytatta a Kultúra 2007 program elfogadását célzó uniós döntéshozatali folyamatot, s ezen a területen a következő három célkitűzés tekinthető kulcsfontosságúnak:

- közvetlen pénzügyi támogatások a kísérleti és különleges témájú, s emellett hosszú távú, határokon átnyúló együttműködések eredményező projekteknek;
- az európai dimenziójú kulturális testületek létrehozásának támogatása;

- a kutatási és információs tevékenységek támogatása, s emellett a kulturális együttműködésekkel kapcsolatos információk begyűjtésének és közzétételének elősegítése.

A Bizottság által a program finanszírozására előirányzott költségvetés 408 millió euró, ugyanakkor a luxemburgi elnökség a legfontosabb elvként a költségvetés és az EU pénzügyi tervezetének összhangba állítását tekintette.

Európa Kulturális Fővárosa

Az elnökség elsőszámú feladata ebben a témakörben a 2010. évi kulturális fővárosokat kiválasztó döntéshozatali testület összetételének meghatározása volt, s emellett lehetőségként szerepelt a 2009. esztendő nyertes városainak megnevezése is.

2005 első félévében szintén napirendre került a program 2005 és 2019 közötti lebonyolítására vonatkozó 1419/1999/EC számú határozat módosítása. A módosított határozat leglényegesebb vonása, hogy 2009-től kezdve minden évben két-két tagállam egyszerre jelölheti előzetesen megfelelőnek ítélt kandidáló városait a rangos cím elnyerésére. A módosítás másik fontos eleme, hogy a megfogalmazott célok elérésének érdekében megnyitja az utat az új tagállamok számára biztosítandó pótlólagos pénzügyi keretek előtt.

További információk az EU kulturális portálján:

http://europa.eu.int/comm/culture/eac/other_actions/cap_europ/cap_eu_en.html

UNESCO egyezmény-tervezet a kulturális tartalmak és a művészi kifejezés sokféleségének védelméről

Az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete 2001 novemberében fogadta el egyetemes nyilatkozatát a kulturális sokszínűségről (Universal Declaration on Cultural Diversity), valamint az ehhez kapcsolódó akcióttervet. A tagállamok ugyanakkor egy ennél konkrétabb, alapvető elvárásokat megfogalmazó választ kívántak adni a globalizáció kulturális kihívásaira, s az egyezmény-tervezet elsősorban ezt a célt szolgálja.

Az UNESCO Általános Konferenciájának kedvező döntése reményében a luxemburgi elnökség az alábbi két területen fejtett ki komoly erőfeszítéseket:

- az Európai Bizottság és az uniós tagállamok közötti döntési jogkörök szabályozása, amely a végrehajtás területére is kibővíti a Bizottság által már régebb óta birtokolt UNESCO tárgyalási jogkört;
- az UNESCO keretein belül lefolytatott tárgyalások fokozott felügyelete.

További információk:

A kulturális tartalmak és a művészi kifejezés sokféleségének védelméről szóló egyezmény tervezete - Preambulum

<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001356/135649e.pdf>

A féléves ciklus során két olyan miniszteri szintű találkozó zajlott le, amely kiemelten foglalkozott egyes kulturális kérdésekkel:

Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Tanács – 2005. május 23-24.

A luxemburgi elnökség során a 25 tagállam szakminisztereit tömörítő Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Tanács (Education, Youth and Culture Council) kétszer ült össze, s a kultúra területéhez szorosan kötődő témák a 2005. május 23. és 24. között lezajlott brüsszeli ülés során kerültek napirendre. A tanács az alábbi területeket vitatta meg:

A 2006-2007-es MEDIA programról szóló megállapodás:

A tagállamok képviselői megegyeztek a 2007 és 2013 között érvényes audiovizuális támogatási programmal kapcsolatos főbb stratégiai irányokról.

Múzeumi gyűjtemények mobilitása:

Az amsterdami Rijksmuseum igazgatója által vezetett szakértői testület beszámolója, valamint az előzetesen kiküldött kérdőívek alapján a szakminiszterek megvitatták a múzeumok közötti határokon átívelő tárlatcserék témakörének főbb kérdéseit.

„Polgárok Európáért” (Citizens for Europe) program:

A Bizottság a Tanács elé terjesztette az EU és az uniós polgárok közötti közvetlenebb viszony, az aktív állampolgárság és a határokon átnyúló együttműködések kialakítását célzó programcsomagot.

Európa Kulturális Fővárosa 2010:

A luxemburgi és az ezt követő brit elnökség betervezte a 2010-es döntőbizottság tagságára vonatkozó javaslatát. A jelölt tagok: Sir Jeremy Isaacs és Claude Frisoni.

UNESCO egyezmény tervezet a kulturális tartalmak és művészi kifejezési formák védelmére:

Az elnökség tájékoztatta a tagállamok képviselőit az egyezmény előkészítését célzó tárgyalási folyamatról.

Kultúra 2007 program:

Az elnökség beszámolt a 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó kulturális támogatási program előkészületeiről.

Szemináriumok, konferenciák:

A luxemburgi delegáció ismertette a féléves ciklus során rendezett kulturális témájú szakmai eseményeket.

Anna Lindh Euro-mediterrán Alapítóány a Kultúrák Párbeszédéért:

Octavie Modert luxemburgi kulturális államtitkár bejelentette, hogy az egyiptomi Alexandria városában megnyílt a tragikus körülmények között elhunyt svéd politikusról elnevezett intézmény, amelynek fő célja, hogy hozzájáruljon Európa és a mediterrán térség kulturális közeledéséhez.

További információk a luxemburgi elnökség hivatalos honlapján:

<http://www.eu2005.lu/en/calendrier/2005/05/23ejc/index.html>

Informális Kulturális Tanács – Építészeti Politikák Európai Fóruma

2005. június 26-án és 27-én a luxemburgi Neumünster apátság adott otthont az uniós kulturális miniszterek informális tanácskozásának, amelyhez szorosan kapcsolódott a további magasrangú kultúrpolitikai döntéshozók és szaktektintélyek részvételével lezajlott „Építészeti Politikák Európai Fóruma” (European Forum for Architectural Policies). Az 1999-ben beindított és félévente megrendezett szakmai konferenciasorozat újabb állomásán a résztvevők a természetes és emberi kéz által létrehozott környezet megóvásának és fejlesztésének kulturális vonatkozású témáit vitatták meg.

Az urbanisztika és a környezeti tervezés az utóbbi tíz év során komoly változásokon ment keresztül, s a nemzeti kormányok egyre inkább felismerik, hogy az állami és magán forrásokból épített környezet szociális és gazdasági hatásai messzebb mutatnak az építőipar hagyományos és elsősorban praktikus ismérveinél. A luxemburgi tanácskozás résztvevői kiemelték, hogy az építészet a legdinamikusabban fejlődő kulturális és művészeti vonatkozású iparág, s az ide sorolt alkotások rendkívül közvetlen módon kapcsolódnak az állampolgárok mindennapi életéhez, ezáltal számos szinten pozitív vagy éppen negatív irányban befolyásolva azt.

További információk a luxemburgi elnökség hivatalos honlapján:
<http://www.eu2005.lu/en/calendrier/2005/06/26infcult/index.html>

Kulturális témájú szakmai találkozók és konferenciák 2005 első félévében

Európai Multikulturális Fórum (Forum for a Multicultural Europe)

A 2005. január 22-től 29-ig Luxemburgban, Mersch városában lezajlott esemény az Európa Tanács Állampolgárságra Nevelés Európai Éve kezdeményezésének részeként az egyes európai oktatási intézmények és diákok együttműködését volt hivatott elősegíteni. Az általános céloknak megfelelően az idei fórum „Mi vagyunk Európa” (We are Europe) alcímmel a résztvevő diákok számára teret adott egyes közérdekű témák megvitatására, valamint szakértők bevonásával biztosított lehetőséget új megközelítési módok megismerésére és elsajátítására.

2005 - Az Állampolgárságra Nevelés Európai Éve

Az „Állampolgárságra Nevelés Európai Éve” kezdeményezés az Európa Tanács (Council of Europe) Miniszteri Bizottságának döntése alapján indult el 2005-ben. Az év programjai során az Európa Tanács elsősorban az oktatás állampolgári nevelésben betöltött szerepének jelentőségére és a demokratikus társadalomban való aktív részvételre gyakorolt hatására hívja fel a figyelmet.

Forrás és bővebb információk az Európa Tanács hivatalos honlapján:
<http://www.coe.int/T/E/Com/Files/Themes/ECD/>

Kreativitás és piaci részesedés: a szakképzés, fejlesztés és marketing szerepe az európai filmek terjesztésében – média szeminárium

A kontinensünk filmiparát marketing szempontok alapján vizsgáló szakmai eseményt 2005. február 27. és március 1. között Luxembourg városában rendezték meg.

Kulturális Főosztályvezetők Találkozója (Meeting of Directors General for Culture)

A 2005. március 17-én és 18-án Luxembourg városában lezajlott szakpolitikai találkozón a kulturális főosztályvezetők mellett a 25 tagállam külügy- és kulturális miniszterei is részt vettek.

Második Európai Kulturális Fórum (Second European Forum on Culture)

Az „Élet a kulturális különbségekkel: Európa újrafelfedezése” (Living with cultural diversity: rediscovering Europe) alcímű rendezvény a Pierre Werner Francia-Német-Luxemburgi Kulturális Intézet együttműködésével 2005. április 15. és 17. között a Neumünster apátság kulturális központjában zajlott le. A résztvevők körében kelet- és nyugat-európai politikatudományi szaktekintélyek, történészek és kreatív művészek egyaránt megtalálhatóak voltak.

Az uniós tagállamok levéltári igazgatóinak találkozója

A Nemzeti Levéltárak Európai Testületének (European Board of National Archives) együttműködésével szervezett szakmai találkozó 2005. április 18-án és 19-én zajlott le.

„Európai politika a kulturális iparágak érdekében” (A European policy in favour of the culture industries) szeminárium

Az Európai Kiadók Szövetsége (Federation of European Publishers) és az Európai Zenei Iroda (European Music Office) közreműködésével 2005. április 20. és 22. között megrendezett szakmai tanácskozásnak a Neumünster apátság kulturális központja adott otthont. A szeminárium elsősorban a könyvkiadás és a zeneipar kiemelkedő szerepét vizsgálta a kultúrához való széleskörű társadalmi hozzáférés biztosításának szempontjából.

„Turizmus és kultúra – az európai integráció kihívása” (Tourism and Culture – the challenge of European integration) szeminárium

A rendezvény az Európa Tanács Kulturális Utak Európai Intézetével (European Institute of Cultural Routes) közös rendezésben 2005. április 20. és 22. között a Neumünster apátság kulturális központjában zajlott le, s fő témája a kulturális turizmus kedvező és kedvezőtlen hatásainak vizsgálata volt. Az egyes tagállamok esettanulmányai alapján a résztvevők egyebek mellett a turisztikai leterheltség romboló hatásainak kezelésére kerestek a kulturális politika és menedzsment területén alkalmazható válaszokat.

Múzeumi Statisztika Európai Munkacsoportja (European Group for Museum Statistics, EGMUS) szeminárium

A "Múzeumok és statisztikák" című EGMUS szemináriumot 2005. május 24-én rendezték meg. Miközben az EUROSTAT általánosságban közelíti meg az európai kulturális statisztika területét, a Múzeumi Statisztika Európai Munkacsoportja speciálisan a múzeumi szektorral foglalkozik, s egyben kapcsolódik az Eurostat Museum Working Group-hoz (Eurostat Múzeumi Munkacsoportja).

Televíziózás határok nélkül (Television without borders) szeminárium

A 2005. május 29. és 31. között Luxemburgban megrendezett szakmai esemény elsősorban az európai média törvényi szabályozását vizsgálta.

Az Európai Kulturális Kontakt Pontok képviselőinek informális találkozója (Informal meeting of the European Cultural Contact Points)

A KultúrPont Iroda és a többi uniós kulturális kapcsolattartó intézmény részvételével 2005. június 1. és 3. között lezajlott találkozó fő témája az EU strukturális alapjai által biztosított kulturális finanszírozási lehetőségek elemzése volt. A résztvevők a döntéshozatali és

programalkotási folyamatok intézményi és szabályozási keretei mellett megvitatták, hogy a jövőben lehetséges-e a Kulturális Kontakt Pontok szerepének és együttműködésének további kiterjesztése.

A nagyfelbontású televíziózásról szóló európai konferencia (European conference on high definition television)

Az elnökség és a Bizottság együttműködésével 2005. június 6-án és 7-én Luxembourg-Kirchbergben megtartott esemény célja a nagyfelbontású (ún. HDTV) műsorsugárzási technológiával kapcsolatos tapasztalatok ismertetése mellett a rendszer összeurópai szintű elterjesztésének elősegítése volt.

Sigismundus, Rex et Imperator - művészet és kultúra a Luxembourg dinasztia utolsó uralkodójának idejében, 1387-1437 - nemzetközi tudományos tanácskozás

A tanácskozás a luxemburgi Nemzeti Történelmi és Művészeti Múzeum (National Museum of History and Art), valamint a Luxemburgi Egyetem szervezésében a Neumünster kolostor kulturális központjában zajlott le 2005. június 8. és 11. között. A szimpozion egy 2003 márciusa és októbere között Budapesten és Luxemburgban közösen szervezett kiállítás előfutáraként Luxemburgi Zsigmond korának művészeti vonatkozásait mutatta be.

A MINERVA (Ministerial NETwoRk for Valorising Activities in Digitization) nemzetközi konferenciája

A 2005. június 20. és 22. között a Neumünster apátságban rendezett konferencia legfontosabb témája a digitalizáció jövőbeli európai koordinálása volt. A MINERVA a tagállamok egyes szakminisztériumainak európai hálózata, amely azzal a céllal jött létre, hogy közösségi szinten harmonizálja a kulturális és tudományos tartalmak digitalizációjával kapcsolatos szabályokat és eljárásokat.

Építészeti minőség - tudományos tanácskozás az "Építészeti Politikák Európai Fóruma" (European Forum for Architectural Policies) rendezvényéhez kapcsolódóan

A 2005. június 27-én és 28-án a Neumünster apátságban megrendezett tanácskozás lehetőséget biztosított az építészetet meghatározó szakmai és politikai szempontok egyeztetésére.

Forrás és bővebb információk:

*A luxemburgi elnökség hivatalos honlapja:
www.eu2005.lu*

*A luxemburgi elnökség kulturális programja:
www.eu2005.lu/en/presidence/priorites_et_pgm/programme_culturel/14programmetravail.pdf*

*Az EU luxemburgi elnökségének bemutatása (oktatás, sport, ifjúság, kultúra):
www.scotland.gov.uk/library5/finance/lpote-11.asp*